

Riksmeklingsmannen

Virksomhet 2006

Oslo 01.02.2007

1. Innledning

Institusjonens oppgave er å mekle i interessetvister mellom partene i arbeidslivet, dvs. tvister om opprettelse eller revisjon av tariffavtaler. Hovedformålet er altså å hjelpe partene til å unngå konflikt og derved bevare arbeidsfreden. Meklingsordningen i Norge ble etablert ved den første arbeidstvistloven i 1915 og hovedtrekkene i meklingsinstitusjonen og meklingsordningen har vært lite endret siden.

Meklingsinstitusjonen er en faglig uavhengig institusjon som administrativt sorterer under Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

2. Kort om virksomheten i 2006

Riksmeklinger, dvs. meklinger knyttet til landsomfattende tariffavtaler der det normalt legges ned forbud mot arbeidsstans, utgjør normalt hoveddelen av arbeidet. I 2006 var det meklingsaker i 117 slike saker. 14 av disse meklingsaker endte med konflikt. De landsomfattende tariffavtaler er normalt 2-årige, og 2006 var et utløpsår for disse. I 2006 var det derfor relativt mange rikssaker. I mellomoppgjøråret 2005 ble det behandlet i alt 14 saker.

I 2006 ble det ferdigbehandlet 68(???) kretssaker, dvs. tvister av lokal karakter, hovedsakelig om krav om oppretting av tariffavtale. De fleste av disse sakene ble løst uten at formell meklingsaker ble startet. Året før ble det ferdigbehandlet 88 saker.

3. Oppbygging og organisering

Virksomheten ledes av riksmeklingsmannen, som oppnevnes av Regjeringen for tre år. Riksmeklingsmann Svein Longva er oppnevnt for perioden 1. januar 2005 til 31. desember 2007.

Det oppnevnes, også for tre år, faste meklingsmenn for bestemte kretser. Det er åtte slike kretsmeklingsmenn, nærmere bestemt for Østlandet (2), Sørlandet, Vestlandet, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark. Kretsmeklingsmennene mekler hovedsakelig i lokale tvister, dvs. tvister hvor det ikke legges ned midlertidig forbud mot arbeidsstans.

Arbeidstvistloven åpner også for at det kan oppnevnes særskilte meklingsmenn for bestemte saker eller tidsrom. Det er for tiden oppnevnt fem særskilte meklingsmenn. De særskilt oppnevnte meklingsmenn, sammen med flere av kretsmeklingsmennene, mekler i tvister på nasjonalt nivå for å unngå at det blir for lang ventetid i meklingsinstitusjonen.

Kretsmeklingsmennene mottar en mindre fast godtgjøring og godtgjøring for den tiden de bruker på meklingsaker. De særskilte meklingsmennene har bare godtgjøring for den tid de faktisk er engasjert i meklingsaker.

I tillegg til riksmeklingsmannen har meklingsinstitusjonen to ansatte som dekker de administrative funksjoner.

4. Regnskap

Som det framgår av regnskapsoppstillingen var de samlede utgifter i 2006 5.928.000,- kr. 2006 var, som tidligere nevnt, et hovedoppgjørår og utgiftsnivået lå derfor klart høyere enn i mellomoppgjøråret 2005. Dette gjelder særlig postene reiseutgifter og bistillinger (honorarutgifter til meklingsmenn). Korrigert for lønnsvekst og generell prisstigning var utgiftsnivået noe lavere enn i det forrige hovedoppgjøråret 2004.

Regnskap 2006 Beløpene er i 1000 kr.

Underpost	Betegnelse	Regnskap 2004	Regnskap 2005	Regnskap 2006
111	Org.st.hj.	1632	1706	1837
112.	Ekstra hj.	131	12	147
113.	Bistillinger	699	108	642
118.	Trygder	359	259	321
Sum lønnskostnader		2821	2085	2947
	Mask., invent.	76	208	94
122	Forbr.m.	64	45	49
123	Reiseutgifter	290	85	305
124	Kontortjenest.	110	94	107
125	Konsulentbist.		96	68
126	Service/vedl.		72	72
127	Vedl.h. mask.	419	97	93
128	Vedl.h. bygn.		406	61
129	Bygn. leie, vik.tj.	1932	1847	2133
Sum kjøp av varer og tjenester		2891	2950	2981
I alt		5712	5035	5928

5. Hjemmeside

I september 2005 ble vår internetthjemmeside (www.riksmeklingsmannen.no) åpnet med stoff om institusjonen og med løpende informasjon om meklingsvirksomheten. Det helt sentrale elementet er en database med nøkkelinformasjon om hver meklings sak, inkludert meklingsmannens forslag. Hjemmesiden har vært til stor nytte siden den ble etablert, både som informasjonskanal over for interesserte (medier, organisasjoner og myndigheter) og internt som effektivt arkivsystem. Bruken har vært sterkt økende i løpet av 2006.

6. Medarbeidere

I 2006 hadde Riksmeklingsmannens kontor følgende medarbeidere:

Riksmeklingsmann

Svein Longva

Administrasjon

Kate Yvonne Berntsen

Anne Brænden

Kretsmeklingsmenn

Østlandet krets (Oslo, Akershus, Buskerud, Østfold, Hedmark og Oppland):

Konsulent Inger Tellefsen, Oslo

Lagdommer Siri Berg Paulsen, Drammen. Fram til 1. juli 2006

Sorenskriver Nils Dalseide, Elverum. Fra 1. juli 2006

Sørlandet krets (Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder):

Lagdommer Åse Berg, Skien

Vestlandet krets (Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane):

Lagdommer Daniel Lunde, Bergen. Permisjon fra 1. september 2006 t.o.m. 31. august 2007.

Lagdommer Carl Petter Martinsen, Bergen. Fungerer fra 1. september 2006 t.o.m. 31. august 2007.

Trøndelag krets (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag):

Lagdommer Mats Stensrud, Trondheim

Nordland krets:

Sorenskriver Gunnar Lind, Bodø

Troms krets:

Lagmann Dag Nafstad, Tromsø

Finnmark krets:

Sorenskriver Karl Magnus Norbakk, Alta. Fram til 1. juli 2006

Sorenskriver Inger-Marie Landfald, Hammerfest. Fra 1. juli 2006

Særskilt oppnevnte meklingsmenn

Sorenskriver Geir Engebretsen, Bærum

Tinglysningsdirektør Anne Cathrine Frøstrup, Oslo

Sorenskriver Nils Dalseide, Elverum. Fram til 1. juli 2006

Spesialrådgiver Brit Denstad, Oslo. Fram til 1. mars 2006

Generalsekretær Merete Smith, Oslo

Advokat Elisabeth Stenwig, Oslo

Lagdommer Dag Stousland, Bærum

Høyesterettsdommer Steinar Tjomsland, Oslo. Fram til 1. mars 2006

Funksjonstiden for de nåværende kretsmeklingsmenn utløper 30. juni 2009. Funksjonstiden for de særskilt oppnevnte meklingsmenn utløper 28. februar 2008. Av 13 meklingsmenn ved utløpet av 2006 var det 6 kvinner og 7 menn. Kvinneandelen var dermed 46 prosent.

7. Riksmeklinger

I tabell 1 er det gitt en summarisk oversikt over riksmeklingssaker i 2006 og tidligere år. Saksmengden ved kontoret varierer sterkt mellom år med hovedoppgjør og år med mellomoppgjør. Dette henger sammen med at mellomoppgjørene i privat sektor er sterkere samordnet enn hovedoppgjørene. For eksempel foregår mellomoppgjørene nesten alltid mellom hovedorganisasjonene, mens hovedoppgjørene oftest foregår på forbunds nivå. Det forekommer også at partene i hovedoppgjøret blir enige om reguleringene også for andre avtaleår, slik at det ikke blir noe mellomoppgjør.

I Norge kan antall landsomfattende tariffavtaler anslås til ca 500, de aller fleste i privat sektor. Som det framgår av tabell 1 mekles det derfor normalt i en av fire tariffrevisjoner ved et hovedoppgjør.

I alle hovedområdene, dvs. for frontfaget (verkstedsoverenskomsten og tre andre mindre overenskomstområder), staten og kommunene ble det forhandlingsbrudd og tvungen mekling i årets hovedoppgjør. I tillegg til hovedområdene har det i år vært særlig mange meklings saker knyttet til transportområdet (luftfart, landtransport og sjøtransport), medieområdet (aviser, tv/radio trykkerier etc.) og offentlige foretak.

Alt i alt har meklingsinstitusjonen ferdigbehandlet 117 saker i 2006, jfr. tabell 1. Ved forrige hovedoppgjør i 2004 var antall saker 126. På grunn av endret registrerings praksis er ikke tallene helt sammenlignbare. I kommunemeklingen i 2006 ble meklingen for alle LO-forbundene behandlet som en sak, på linje med slik det har vært gjort for de andre hovedsammenslutningene. Fra og med 2006 har dessuten uorganiserte bedrifter med såkalte hengeavtaler til tariffavtalene for organiserte bedrifter, aktivt måttet si opp avtalen for å komme i mekling. Disse registreringsendringene har bidrag til å redusere antall saker med ca 25. På den annen side bidro den såkalte HUK-meklingen (helse, utdanning og kultur, privat sektor) i 2006 alene med 28 rikssaker. Korrigert for disse forhold er konklusjonen at det har vært noe, men ikke vesentlig, færre meklinger i 2006 enn i 2004.

I 14 av sakene førte ikke meklingen fram og endte med konflikt (se nedenfor). I 84 saker ble det framsatte meklingsforslaget som ble vedtatt. I 19 saker ble saken enten trukket tilbake eller løst ved forhandlinger før eller under mekling.

Ved utløpet av året var det tre saker hvor det var meldt om plassoppsigelse, men hvor meklingen enten ikke var påbegynt eller avsluttet.

I Meklingsregisteret på hjemmesiden til Riksmeklingsmannen (www.riksmeklingsmannen.no) er det gitt en detaljert dokumentasjon av alle riksmeklinger i 2005.

Tabell 1. Oversyn riksmeklinger

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tingingsløysing/trekt attende før mekling	5	6	10	1	6		14
Tingingsløysing under/etter mekling	6	3	5	2	10	1	5
Meklingsløysing Framsett framlegg vedteke/til avstemming	42	13	92	23	92	10	84
Mekling avslutta utan resultat Konflikt	15	2	18	1	18	2	14
Mekling avslutta utan resultat Ingen konflikt	1					1	
Ferdig handsama saker i alt	69	26	125	27	126	14	117
Under handsaming						3	3

8. Rikskonflikter

I tabell 2 er det gitt en summarisk oversikt over rikskonflikter i 2006 (og tidligere år.) Som det framgår av tabellen har det vært 15 konflikter i 2006. 3 av disse ble avsluttet med tvungen lønnsnemnd og 12 gjennom nye forhandlinger/mekling. Den klart mest omfattende konflikten var i forsikringsselskapene, med ca 6000 i streik i to uker. Ellers har omfanget vært mer begrenset, og antall konflikter og antall tapte arbeidsdager på grunn av konflikt vil trolig bli omtrent som i normalt. I 2006 har anslagsvis 145 000 arbeidsdager gått tapt, mot henholdsvis ca 140 000 og 150 000 i de to foregående hovedoppgjørene.

Ca halvparten av konfliktene har først og fremst dreid seg om *lønn*, mens den andre halvparten har gått på *styringsretten i pensjonsspørsmål og i lokale lønnsforhandlinger*. Ingen konflikter har vært spesielt bitre.

Tabell 2. Oversyn rikskonflikter

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tingsl�sning	2	1	12	2	16		9
Ny mekling							
Framsett framlegg vedteke/til avstemming	12	1	3		1	1	3
L�nnsnemnd	5		4		3	2	3
Framleis konflikt					2	1	
Samla tal på konflikter	19	2	19	1	22	4	15
- Konflikt fr� året før						2	1
- Konflikt etter mekling utan resultat	17	2	18	1	18	2	14
- Konflikt etter nedstemt framlegg	2		1		4		

Bruken av tvungen lønnsnemnd har i mange år vært et svært omdiskutert spørsmål i Norge, at Norge hadde lenge en praksis som mange mente klart var i strid med gjeldene internasjonale konvensjoner. Bruken av tvungen lønnsnemnd har på bakgrunn av dette vært klart mindre i de siste 6-7 årene enn tidligere. Begrunnelsen nå går på at liv og helse er i fare (ambulansetjenester og veterinærtjenester) eller at helt vitale samfunnsfunksjoner står i fare for å stanse opp (banktjenester).

Et annet interessant trekk er at arbeidsgiversiden i større grad tar i bruk såkalt defensiv eller passiv lockout n r arbeidstakersiden bare tar ut en begrenset del av medlemmene i streik. Hvis streikeuttaket medfører konkurransevridninger mellom bedrifter svarer arbeidsgiverne raskt med å ta alle ut i en lockout. Et eksempel på dette i år var konflikten i finansnæringen hvor fagforbundet først tok ut alle i forsikringsbransjen. Det var først når streiken ble trappet opp ved at en bank (Fokus Bank) ble tatt ut at arbeidsgiverne svarte med lockout. Konflikten var da over f r opptrappingen ble iverksatt ved vedtak om tvungen lønnsnemnd.

9. Kretsmeklinger

I tabell 3 er det gitt en summarisk oversikt over kretssaker i 2006 og i tidligere år. Som det framgår av tabellene har antall kretssaker de siste årene ligget på knapt 100, mot rundt 140 i tidligere år. I 2006 var det en ytterligere nedgang i antall saker. I vedlegg 1 er tallene for 2006 brutt ned på kretser.

Tabell 3. Oversyn krinsmeklinger

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Trekt attende/satt på vent før mekling	48	61	41	49	22	31	29
Tingingsløysing før mekling	58	51	45	54	15	35	16
Tingingsløysing under/etter mekling	14	18	24	15	25	13	16
Meklingsløysing Framsett framlegg vedteke/til avstemming			2			4	4
Mekling avslutta utan resultat. Konflikt	1	3	4	4			2
Mekling avslutta utan resultat. Ingen konflikt	20	15	21	14	28	5	12
Ferdig handsama saker i alt	141	148	137	136	90	88	79
Under handsaming			1	1	4	13	5

De fleste sakene løses før de kommer til mekling. I 2006 endte to saker med konflikt. Konfliktene ble løst gjennom forhandlinger (se tabell 4).

Tabell 4. Krinskonfliktar

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tingingsløysing	1	3	3	4			2
Trekt attende				1			
Samla tal	1	3	3	5			2

10. Nærmere om tariffoppgjørene i 2006

I 2006 var det som nent ovenfor etter vanlig mønster hovedoppgjør for de fleste tariffområder. I privat sektor ble dette gjennomført ved forbundsvise forhandlinger. I hovedoppgjørene i staten og kommunene er det alltid sentrale forhandlinger. I området for statlige foretak, herunder sykehusene, (NAVO-området) foregår forhandlingene på to nivåer, først sentralt mellom NAVO og hovedorganisasjonene og deretter mellom de enkelte virksomheter og lokale arbeidstakerorganisasjoner.

Vedtak foran lønnsoppgjørene i 2006

Representantskapet i LO behandlet kravene foran lønnsoppgjøret 16. februar. Som tilfellet har vært i de siste hovedoppgjørene vedtok LO at oppgjøret skulle være forbundsvist. Kort oppsummert ble kravene:

- Generell forbedring av kjøpekraften og garantiordninger og særskilte lavtlønnstillegg.
- Likelønnsprofil på lokale og sentralt avtalte tillegg, bl.a. ved mer enn forholdsmessig andel til kvinner der slik styring er mulig.
- I de enkelte områdene gjøres prioriteringer til fordel for grupper som systematisk over tid er blitt hengende etter i lønnsutviklingen.”

Om frontfagmodellen sa LO at kravene til inntektsutviklingen må tilpasses utfordringene i konkurranseutsatt næringsliv og arbeidet for full sysselsetting. Næringer utsatt for internasjonal konkurranse må sette rammene for inntektsutviklingen (frontfagmodellen). Ved sammenligning mellom sektorer må alle yrkesgrupper tas med.

Om AFP-ordningen (tariffestet pensjonsordning fra fylte 62 år) het det at LO deler myndighetenes ønske om å fremme lenger yrkesdeltakelse særlig i en tid der arbeidsstyrken vokser lite og antallet pensjonister vokser sterkt. Dette må imidlertid skje ved et arbeidsliv som gir bedre muligheter for seniorene og ikke gjennom kutt i AFP-ordningen. Derfor er det et hovedkrav at AFP-ordningen videreføres i sin nåværende form.

YS og Unio, to av de andre hovedsammenslutningene på arbeidstakersiden, støttet også i sine vedtak opp om frontfagsmodellen og understreket, som LO at, at alle yrkesgrupper måtte tas med i sammenligningene. Etterslepsproblemstillinger og en videreføring av AFP ble også understreket.

Akademikerne gikk inn for at offentlige virksomheter gis større handlefrihet i lokale lønnsforhandlinger og at i privat sektor måtte de sentrale avtaleparters rolle være begrenset til å fastsette retningsgivende kriterier for den lokale lønnsdannelsen.

Hovedstyret i Næringslivets Hovedsammenslutning (NHO) pekte i sitt vedtak 15. februar blant annet på at hovedutfordringen ved årets tariffoppgjør er å skape forståelse for at det fortsatt er nødvendig for konkurranseutsatt næringsliv å bedre konkurranseevnen overfor utlandet. Lønnstillegg som avtales ved tariffoppgjørene er partenes bidrag til en slik utvikling. Konkurranseutsatt sektor skal legge rammene for den samlede lønnsveksten – sentralt og lokalt - som resten av samfunnet må følge. Alle sektorer i arbeidslivet har ansvar for lojal oppfølging av rammene som defineres.

Det het også i vedtaket:

- Det inntas ikke nye bestemmelser i noen overenskomster som ytterligere begrenser bedriftenes styringsrett når det gjelder innleie og utsetting av arbeid.

- Lønnsutviklingen til ledere må tilpasses felles mål for lønnsutviklingen. Alle former for lønnsutbetalinger må ses i sammenheng og samlet være i tråd med lønnsutviklingen for øvrige grupper av lønnstakere. Dette gjelder også for høyere funksjonærer og spesielle grupper som har sterk forhandlingsposisjon.

Behovet for en reform av AFP-ordningen ble sterkt understreket

Frontfagsmeklingen avklarte en rekke spørsmål slik at det særlig i privat sektor (privat tjenesteyting, industriområdet utenfor frontfaget) var mulig å komme fram til forhandlingsløsninger. Eksempler på dette er AFP, OTP og sosial dumping (se mer om dette nedenfor). Dette var områder hvor det på forhånd var spådd at konfliktfaren var særlig stor.

11. Oppgjørene i hovedområdene

Frontfagsmeklingen, dvs. meklingen mellom Norsk Industri og Fellesforbundet om Verkstedsoverenskomsten og noen andre mindre overenskomster, fant sted i slutten av mars. Følgende hovedtemaer "kom på plass" gjennom det anbefalte, og senere vedtatte, meklingsforslaget:

Avtalefestet pensjon (AFP)

Som et ledd i meklingen ble det sendt et brev fra statsminister Stoltenberg til partene med løfte om forlengelse av dagens statlige bidrag til AFP fram til en helt ny folketrygd (som også vil inkludere tidligpensjonsordninger) er på plass fra 1.1. 2010. Dette ble akseptert som tilfredsstillende både av Fellesforbundet og Norsk Industri. Uten et slikt brev hadde det åpenbart blitt en storkonflikt. Det ble i tillegg laget en protokoll om at partene skal drøfte de praktiske tilpassinger i 2008.

Henviing til brevet fra Stoltenberg og en tilsvarende protokoll som den i frontfagoppgjøret har blitt tatt inn i de fleste avtaler (forhandlingsløsning eller etter mekling) som siden har blitt inngått.

Innleie av arbeidstakere, bortsetting av arbeid m.v.. (sosial dumping)

Det reviderte bilag 9 i Verkstedsoverenskomsten har blitt kopiert inn i andre avtaler der spørsmålet om sosial dumping har vært reist fra arbeidstakersiden. Nøkkelpunkter her er at bedriften overfor de tillitsvalgte skal kunne dokumentere lønns- og arbeidsvilkår ved innleie av arbeidstakere og ved bortsetting av arbeid, men at denne informasjonen er underlagt taushetsplikt, bortsett fra overfor relevant offentlig myndighet.

I byggfaget er dette punktet annerledes utformet, dels fordi det der er forhandlingsrett og dels fordi *allmenngjøring av tariffavtaler* her er hovedvirkemidlet.

Obligatorisk tjenstepensjon (OTP). Kostnader

Fra 1. juli i år trådte loven om tjenstepensjon i kraft, der alle arbeidsgivere pålegges å sette av minst 2 prosent av lønna til en tjenstepensjonsordning. I privat sektor har ca halvparten av lønnstakerne alt en bedre ordning enn dette mens det særlig i viktige deler av privat tjensteytende virksomhet, særlig lavlønsområdene, ikke har vært slike ordninger. Det potensielle konfliktemaet her var om utgiftene skulle regnes som en del av rammen fra frontfaget, eller komme på toppen. Frontfagsmeklingen resulterte i følgende formulering (inntatt på riksmeklingsmannens hjemmeside, ikke i tariffavtalen):

Partene i frontfaget konstaterer at innføringen av obligatorisk tjenstepensjon (OTP) medfører økte kostnader for bedriftene. Disse kostnadene kan variere betydelig både mellom bedrifter og bransjer. Partene legger til grunn at kostnadene tas hensyn til av de aktuelle bedrifter på samme måte som andre kostnader.

Dette har, som tilsiktet, blitt tolket som at OTP-utgifter kommer i tillegg til den lønnsramme som følger av frontfagsoppgjøret. Utgiftsøkningen i 2006 ved innføring av OTP varierer mellom 0,2-0,3 i frontfaget til nær 1 pst i handelsnæringen. Forhandlingsløsningene handelsnæringen og i hotell- og restaurantnæringen er, i følge partene selv, innen for den økonomiske rammen fra frontfaget når det gjelder lønnsvekst, hensyn tatt til lavlønnsprofilen. Kostnadsveksten for bedriftene er imidlertid høyere, fordi OTP betyr mer i disse områdene enn i frontfagsområdet.

Den økonomiske ramme

Resultatet fra frontfagmeklingen ble framstilt slik på riksmeklingsmannens hjemmeside:

I frontfaget gir lønnsoverhøyet til 2006, lønnstilleggene og andre justeringer i tariffavtalene til sammen en lønnsvekst fra 2005 til 2006 på 1,7-1,8 prosent.

I tillegg kommer lønnsglidningen gjennom 2006. Den vil variere med konjunktorene, men har i gjennomsnitt for de siste tre årene ligget på 1,5 prosent.

Dette har blitt tolket slik at rammen fra frontfaget er ca 3,3 prosent. For lavlønnsfagene blir rammen noe høyere, særlig fordi minstelønnsatsene i frontfagsoverenskomstene ble justert med mer, og fordi det er flere garantibestemmelser i frontfagsoverenskomstene som sikrer lønnsveksten for lavlønnsfagene.

I de etterfølgende oppgjør i privat sektor, både de med en forhandlingsløsning og de som endte i mekling, har resultatet blitt at lavlønnsfagene (for eksempel handel og kontor, hotell og restaurant og transport) har fått et resultat (inkl. overheng fra året før og antatt glidning gjennom året) på fra ca 3,5 til 3,8/3,9 pst. (høyst foreløpige anslag).

Oppgjørene i stat og kommune

Meklingene i stat, kommune og Oslo kommune ble gjennomført i siste del av mai, med felles utløpstidspunkt.

I *staten* var hovedtemaet den økonomiske ramme og fordelingen av rammen mellom sentrale og lokale tillegg. Skissen fra riksmeklingsmannen ble forkastet av *Akademikerne*, både på grunn av den økonomiske rammen (3, 8 pst) og på grunn av at en for liten del skulle fordeles lokalt (knappt 0,25 pst av tillegget). De tre andre hovedorganisasjonene (*LO, YS og Unio*) ønsket å forsette meklingen på basis av skissen og staten aksepterte ønsket. Etter en runde i regjeringen og med innspill fra LO-lederen ble rammen økt til 3,9 og profilen endret noe i det anbefalte forslaget.

Rammen i staten ble noe høyere enn i frontfagmeklingen, først og fremst fordi det er lønnsutviklingen i hele industrien som er det aksepterte sammenligningsgrunnlag. I de senere år har lønnsveksten i hele industrien ligget ca 0,5 prosentpoeng over frontfaget fordi funksjonærene, som utgjør 50 prosent av lønnsmassen, har hatt en høyere lønnsvekst enn arbeidergruppene.

Akademikerstreiken, som hadde et begrenset omfang og var konsentrert om mattilsynet og politiet, ble avsluttet etter knapt to uker ved forslag om tvungen lønnsnemnd.

I meklingen i *kommune* og i *Oslo* ble rammen fra staten lagt til grunn, men det ble også gitt tillegg per 1. mai neste år. Det mest kompliserte elementet i kommunemeklingen var fastleggingen av arbeidstid for lærere, hvor det hadde bygget seg opp en skarp motsetning på forhånd mellom lærerorganisasjonen og arbeidsgiversiden. Gjennom særdeles aktiv mekling ble det i det anbefalte

forslaget etablert en prosess med over år stigende grad av mulighet for lokale tilpassinger, og med flere sjekkpunkter under veis.

Vedlegg 1

Oversyn krinsmeklinger

	2006									
	Krinsmeklingsmannen for									
2005	I alt	Austlandet	Sørlandet	Vestlandet	Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark		
Trekt attende/satt på vent før meking	31	9	3	6	4	6	1			
Tingsløyising før meking	35	3	1	4		3	4	1		
Tingsløyising under/etter meking	13	9	2	1	1		2			
Meklingsløyising. Framsett framlegg vedteke/til avstemming	4	3		1						
Mekling avslutta utan resultat. Konflikt									1	
Mekling avslutta utan resultat. Ingen konflikt	5	4	2	4						2
Ferdig handsama i alt	88	29	8	16	6	9	7			4
Under handsaming	13	5	1	2	1					1